

Keskkonnaministri käskkirja 02.02.2023 nr 50 muutmise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Eelnõukohase käskkirjaga muudetakse toetuse andmise tingimusi Keskkonnaministri 02.02.2023 käskkirjas nr 50 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine ning 2022–2029 tegevuskava ja eelarve kinnitamine mitteheas seisundis veekogumite tervendamiseks“.

Muudatusega lisatakse käskkirja lisaraha, et planeeritavad tegevused oleks võimalik ellu viia. Eelarve muudatused toimuvad sekkumiste vahel. Sekkumisest 21.2.3.13 „KOV kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed“ võtame ära kokku 986 160 eurot ning tõstame sekkumisse 21.2.3.12 „Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine“ 720 000 eurot ning sekkumisse 21.2.3.14 „Meteoroloogilise, hüdroloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine“ 266 160 eurot.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi veeosakonna veeinvesteeringute valdkonnajuht Olav Ojala (e-post olav.ojala@kliimaministeerium.ee, tel 626 2919) ja finantsosakonna struktuuritoetuste nõunik Eerika Purgel (e-post eerika.purgel@kliimaministeerium.ee, tel 626 0709), Määruse eelnõu õigusekspertiisi on teinud Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Rene Lauk (tel 626 2948, rene.lauk@kliimaministeerium.ee).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu koosneb ühest punktist.

Käskkirja 1 punktiga sätestatakse keskkonnaministri 02.02.2023 käskkirja nr 50 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine ning 2022–2029 tegevuskava ja eelarve kinnitamine mitteheas seisundis veekogumite tervendamiseks“ lisarahastuse andmine veekogumite ökoloogilise seisundi parandamiseks. Projekti lisatakse juurde 720 000 eurot.

Toetust antakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 (edaspidi rakenduskava) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 4 „Kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise“ raames mitteheas seisundis veekogumite tervendamiseks.

Toetus kajastatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide meetme nimekirjas meetmes „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“, rakenduskavaga kooskõlas olevas sekkumises „Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine“, number 21.2.3.12.

Euroopa Liidu struktuuritoetuste perioodi 2021–2027 raames on RMK-l võimalus korrastada nii vooluveekogusid kui parandada järvede seisundit. Projekti „Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine“ raames on hetkel juhtrühma poolt kinnitatud kuus vooluveekogu objekti (paisude likvideerimine), millest kaks on teostatud. Samuti on juhtrühmas kinnitatud nelja järve tervendamise uuringud ja teostus. Kogu projekti eelarve on nende kümne objektiga sisuliselt broneeritud (väikese jäägiga). Mustjõe korrastamisel Vihula 3 paisu tööde teostamiseks on vajalik täiendavalt eelarve suurendamine vähemalt 270 000 euro võrra.

Vihula 1 ja 2 paisud likvideeritakse praeguste plaanide kohaselt projektist „Elupaikade taastamine kliimamuutustega kohanemise valmisoleku suurendamiseks“. Lisavajadus projektis „Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine“ tuleneb sellest, et projekti kogueelarvest vooluveekogude taastamiseks ette nähtud 1 miljoni euro piiri ületatakse ligikaudu 270 000 euroga. Lisaks on hetkel planeeritud ja juhtrühmas kinnitatud nelja järve eeluuringud ja seisundi parandamine summas 2,8 miljonit eurot. Seejuures ei ole hetkel arvestatud Pullijärve ja Neitsijärve (kaasneb Pühajärvega) tervendamise kuludega. Eeldatavalt (täpsem tulemus selgub uuringute käigus) on nelja järve tervendamiseks kuluv summa ligikaudu 450 000 euro võrra suurem esialgselt planeeritust. Eelpool toodule tuginedes taotleme projekti „Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine“ lisavahendeid kokku 720 00 euro ulatuses.

Käskkirjalist tegevusi toetatakse meetmest „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“ ning rahastatud tegevuste detailne jagunemine on lisatud allpool tabelis 1.

Meetme nimekirjas on toodud sekkumiste info välja ühel real EL toetuse summana 42,5 miljonit eurot.

Tabel 1. Planeeritud meetme detailne jagunemine

Rahastatavad tegevused	ELi toetuse eelarve (euro)	ELi toetuse osakaal	Riiklik kaasfinantseering (euro)	Omafinantseering (euro)	Kogumaksumus (euro)
Kombineeritud sadeveesüsteemid, sh lahkveolsete sademeveesüsteemide rajamine; mitteheas seisundis veekogumite tervendamine; KOVi kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed; meteoroloogilise, hüdroloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine	42 500 000	85%	2 500 000	5 000 000	50 000 000
Kombineeritud sadeveesüsteemid, sh lahkveolsete sademeveesüsteemide rajamine	25 080 000	85%	0	4 425 882	29 505 882
Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine	4 000 000	85%	705 882	0	4 705 882
KOVi kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed	8 200 000	85%	872 942	574 118	9 647 060
Meteoroloogilise, hüdroloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine	5 220 000	85%	921 176	0	6 141 176

Eelarve muudatused toimuvad sekkumiste vahel. Sekkumisest 21.2.3.13 „KOV kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed“ võtame ära kokku 986 160 eurot ning tõstame sekkumisse 21.2.3.12 „Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine“ 720 000 eurot ning sekkumisse 21.2.3.14 „Meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine“ 266 160 eurot. Detailsem muudatuste info on toodud tabelis 2.

Tabel 2. Planeeritud meetme detailne jagunemine peale kolme sekkumisega seotud muudatuste tegemist.

Rahastatavad tegevused	ELi toetuse eelarve (euro)	ELi toetuse osakaal	Riiklik kaasfinantseering (euro)	Omafinantseering (euro)	Kogumaksumus (euro)
Kombineeritud sadeveesüsteemid, sh lahkvoolsete sademeveesüsteemide rajamine; mitteheas seisundis veekogumite tervendamine; KOVi kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed; meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine	42 500 000	85%	2 500 000	5 000 000	50 000 000
Kombineeritud sadeveesüsteemid, sh lahkvoolsete sademeveesüsteemide rajamine	25 080 000	85%	0	4 425 882	29 505 882
Mitteheas seisundis veekogumite tervendamine	4 000 000 + 612 000 = 4 612 000	85%	705 882 + 108 000 = 813 882	0	4 705 882 + 720 000 = 5 425 882
KOV kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed	8 200 000 – 838 236 = 7 361 764	85%	872 941 – 147 924 = 725 017	574 118	9 647 060 – 986 160 = 8 660 900
Meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine	5 220 000 + 226 236 = 5 446 236	85%	921 176 + 39 924 = 961 100	0	6 141 176 + 266 160 = 6 407 336

3. Käskkirja eelnõu vastavus ELi õigusele

Käskkirja eelnõu aluseks on perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastava ELi õigusega.

Käskkirja eelnõu on muuhulgas kooskõlas järgmiste ELi määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ühissätete määrus);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi. Euroopa Liidu määrused on Eestile otsekohalduvad, mistõttu eelnõus nimetatud ülesannete täitjal tuleb juhendada neist otse, arvestades eelnõus ja selle alusel antavates Vabariigi Valitsuse määrustes sätestatud. Eelnõus on ühissätete määruse sättele viidatud, kui ülesande sisu on ühissätete määrusega reguleeritud, mis teeb hõlpsamaks asjakohase regulatsiooni leidmise.

4. Käskkirja mõju

Käskkirjas toodud muudatusega seoses hindame, et meetme eelarve vahenditega saavutatakse käskkirjas toodud mõõdikutele seatud sihttasemed ning toetusi antakse vastavalt rakenduskavas planeeritule. Käskkirja alusel antav toetus toetab valitsussektori eelarvepositsiooni. Käskkirjal on positiivne mõju rakenduskavas seatud eesmärkide saavutamiseks.

5. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu Rahandusministeeriumi, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Riigikantselei, Euroopa Komisjoni ja perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitikate rakendamise seirekomisjoni liikmetega ning Riigi Tugiteenuste Keskusega.